

IKO oppstartsmøte vår 2026

Behandlingsjournalen og krav til dokumentasjon

Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi
asbjorn.jokstad@uit.no

Form: ~40 min., målgruppe: alle IKO – UTK

1. Hvordan fungerer:

2. Odontologisakene i

3. Statistikkportalen i

4. Hva blir undervist for odontologistudentene?

- ☐ 6 sem. pasientbehandlingsjournalen –krav til innholdet
- ☐ 8 sem. sammenheng mellom pasientsikkerhet og kvalitetsutvikling
- ☐ 10 sem. pasientskade, pasientklage og konsekvenser
 - Klagenemnd i NTF lokalforening
 - NPE – Norsk Pasientskadeerstatning
 - Helsetilsynet / Statsforvalter

NPE (Norsk pasientskadeerstatning)

- ▶ Et statlig forvaltningsorgan som behandler krav om erstatning for pasientskader som har oppstått i forbindelse med helsehjelp i Norge
- ▶ NPE vurderer om en pasient har krav på erstatning når skade, tap eller komplikasjoner skyldes:
 - svikt i behandlingen
 - feil diagnose eller manglende behandling
 - bruk av defekt utstyr eller legemidler
 - særlig alvorlige eller uventede komplikasjoner

«No fault compensation»-ordningen er skylduavhengig – det vil si: erstatningssøker trenger ikke bevise at behandler har gjort en feil

1974: New Zealand, 1975: Sverige, 1987: Finland, 1988: Norge, 1992: Danmark

Kostnader – obligatorisk årlig tilskudd

Offentlige helsetjenester

- ▶ Staten (Helse– omsorgsdepartementet) over statsbudsjettet:
 - offentlige sykehus
 - kommunale helsetjenester
 - offentlige tannhelsetjenester
- ▶ Behandler og institusjon betaler ikke direkte til NPE

Private helsetjenesteytere

- ▶ Lovpålegg å betale årlige tilskudd, ikke adgang til å stå utenfor
- ▶ Tannlege, lege, fysioterapeut, kiropraktor, psykolog, o.a.
- ▶ NPE fastsetter premie ihht yrkesgruppe, risiko og praksisform
- ▶ Private tannleger: har økt fra kr.15000 i 2020 til kr. 24200 i 2025

Tilskudd privat helsetjeneste 2025		
Helsepersonellgruppe	Arsverk	Tilskuddssats
Tannlegespesialist innen oral kirurgi/medisin og protetikk samt tannleger som driver med implantat	0,20	24 200,00

prosent

Hvordan fungerer NPE – ordningen

1. Pasienten sender inn **erstatningskrav** digitalt eller skjema
2. NPE innhenter journaler og **sakkyndige vurderinger**.

Fra juni 2025: n=8 interne tannleger på kontrakt

3 allmenn odontologi

2 Protetikk og bittfunksjon

1 Endodonti

1 Oral kirurgi & medisin

1 Kjeveortopedi

+ 1 Maxillofacial kirurgi + eksterne tannleger hvis ventetid

Hvordan fungerer ordningen

1. Pasienten sender inn erstatningskrav til NPE.
2. NPE innhenter journaler og sakkyndige vurderinger.
3. Jurister vurderer om vilkårene i pasientskadeloven er oppfylt:
 - foreligger det en pasientskade?
 - kunne skaden vært unngått?
 - har skaden gitt et økonomisk tap > kr. 10.000?
4. Ved medhold beregnes og utbetales erstatning (tap av inntekt, merutgifter, menerstatning m.m.).
5. Avslag kan påklages til Pasientskadenemnda.

NPE statistikkdatabase (fra 2020)

Registrerer og kvalitetssikrer medisinske opplysninger:

- ✓ Diagnosekode (ICD-10)
- ✓ Prosedyrekode (NKPK / NCMP / NCSP / NCRP)
 - ✓ Skadekode (ICD-10)
- ✓ Medisinsk område
- ✓ Interne koder og korte tekster

<https://finnkode.helsedirektoratet.no/>

G50.1 Atypiske ansiktsmerter

K000 Tannagenesi

K02 Tannkaries

K028 Sekundærkaries

K030 Tannattrisjon, K031 abrasjon K032 erosjon

K037 Misfarging hardvev

K039 Uspesifisert sykdom i tann - sprekkdannelse

K04 Sykdom i pulpa og periapikalt vev

K041 Pulpanekrose

K045 Apikal periodontitt

K046 P.a. abscess med fistel

K05 Gingivitt og periodontal sykdommer

K053 Kronisk periodontitt

K076 Kjeveleddslidelse

K081 Manglende tann pga uttrekning, ulykke, lokal periodontitt

K082 Atrofi tannløs kjevekam

K088 Andre forstyrrelser, tannverk

K102 Sekvester i kjeveben

K137 Andre og uspesifiserte lesjoner i munnslimhinne

L109 Uspesifisert pemfigus

M15 Polyartrose / R20 Forstyrrelser i hudens sansefornelemmelser

R46 meget dårlig personlig hygiene

R47 Taleforstyrrelser - R49 Stemmeforstyrrelser

S005 Overflateskade på leppe og i munnhule

S025 Brudd i tann

T856 Mekanisk komplikasjon pga innvendige proteser, implantater

T857 Infeksjon og betennelsesreaksjon pga innvendige proteser, implantater

T858 andre komplikasjon pga innvendige proteser, implantater

<https://finnkode.helsedirektoratet.no/>

Eksempler,
odontologi

←ICD-10
Diagnoser

NKPK
Prosedyrer →

EBA00 Ekstraksjon / Reseksjon ..30 Rotspissamputasjon

EBB = REKONSTRUKSJONSINNGREP PÅ TANN

EBB10 Innsetting av tannimplantat

EBB99 Annet rekonstruksjonsinngrep på tann – bro-b.h

EBGC01 Tilpasning av bittskinne / 02 apneskinne

EBU Fjerning av tannimplantat

EBW99 Andre operasjoner på tann

EBX00 Kroneterapi

EBX10 Tannfylling m fast materiale - innlegg

EBX20 Tannfylling plastisk materiale

EBX30 Rotbehandling av tann

EC= GINGIVA OG ALVEOLER

ECA Incisjon/biopsi & reseksjon

ECB Rekonstruksjon på gingiva & kjevekam

ECU Fjerning av implantat fra processus alveolaris

ECW Andre operasjoner på ging /proc. Alv.

ED = UNDERKJEVE / EE=OVERKJEVE /EF BEGGE

..A Incision/biopsi

..B Reseksjon

..C Rekonstruksjon

..42 Rekonstruksjon alloplastisk

..99 annen rekonstruksjon på proc. alv

..U Fjerne implantat

..W annen operasjon

EFA50 Ekstirpasjon av tanncyste

EG= KJEVELEDD

EH=GANEN

EJ=TUNGE

EK=KINN

Ikke
ICPC-2
PHBU

SNOMED CT

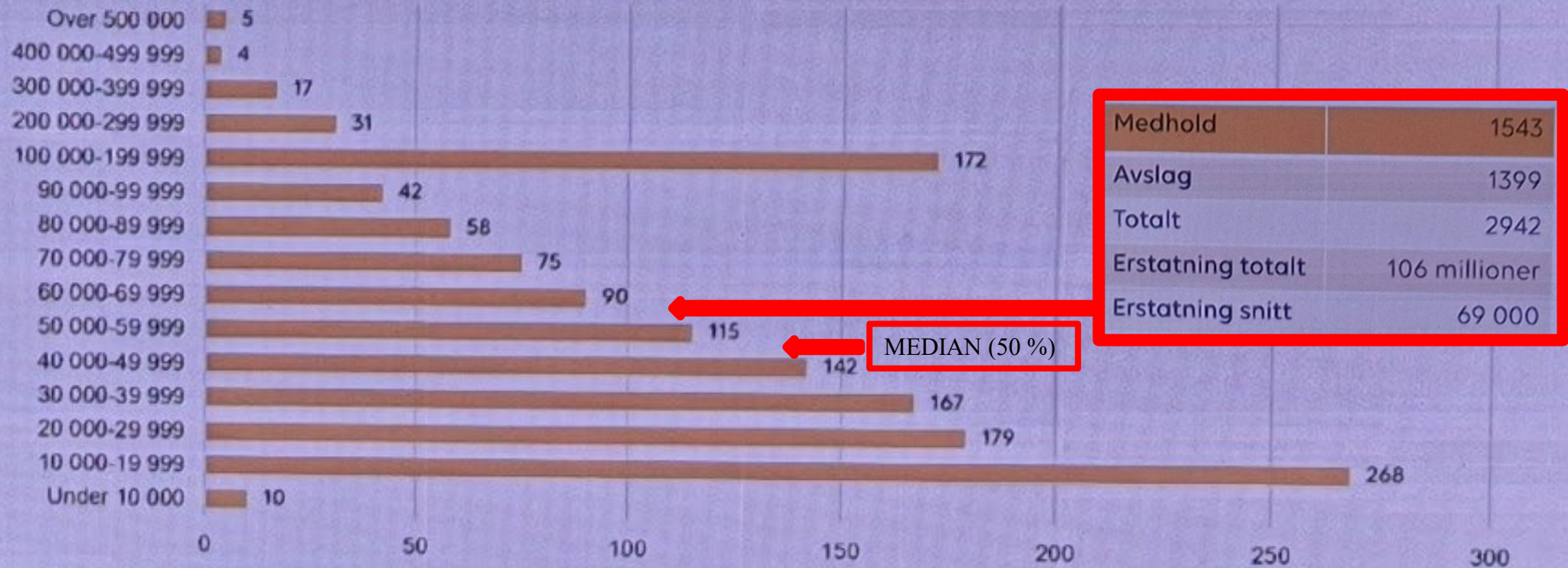
Odontologi

Nøkkeltall 2020 - 2024

Medhold	1543
Avslag	1399
Totalt	2942
Erstatning totalt	106 millioner
Erstatning snitt	69 000

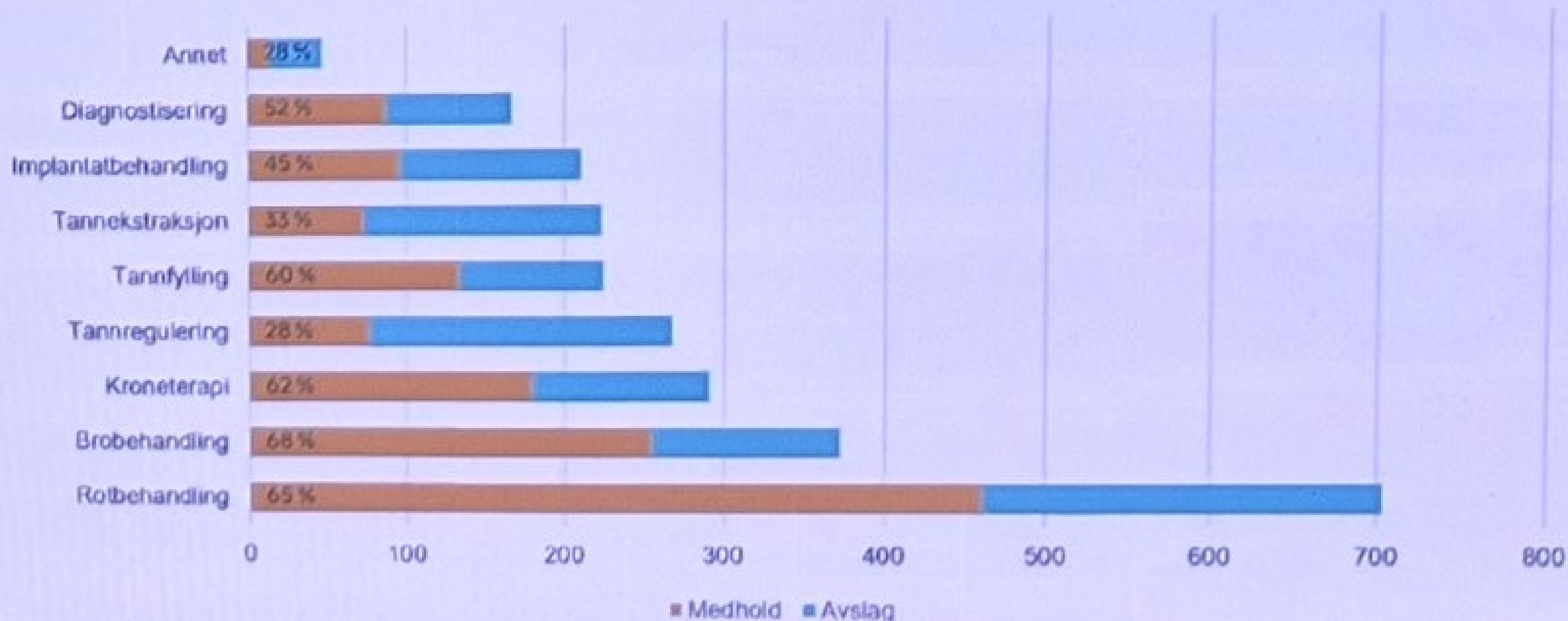
Gruppert erstatning

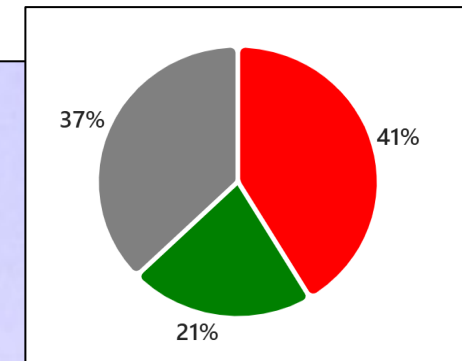
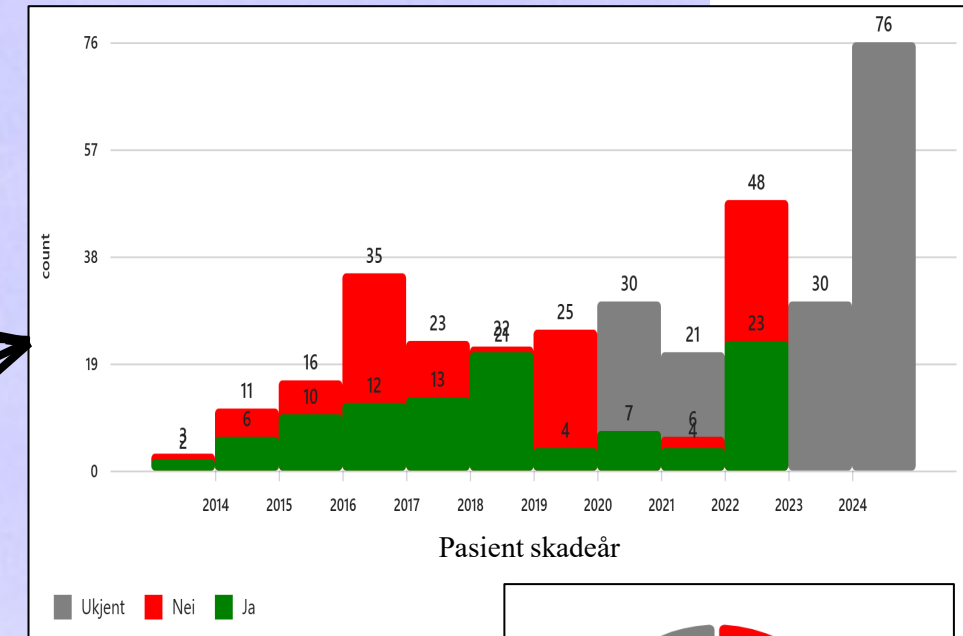
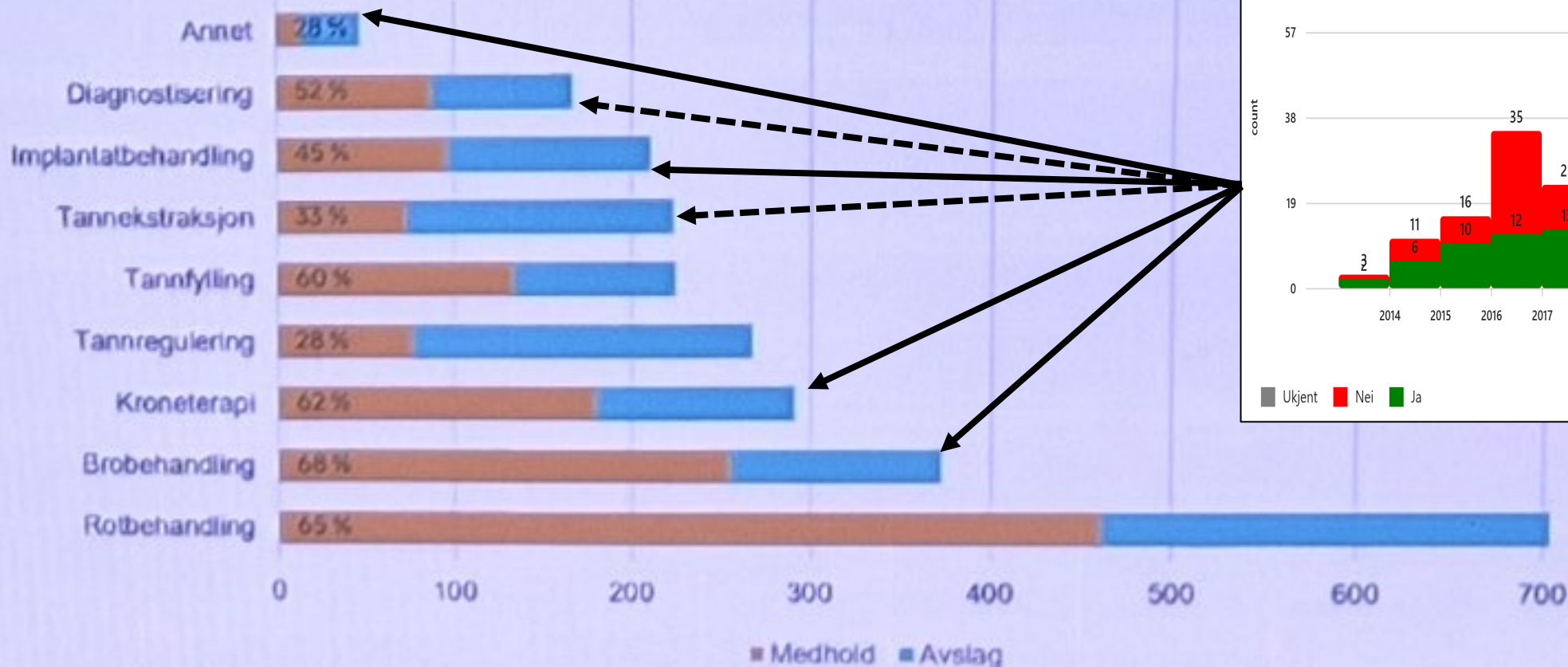
Behandlingssteder med mange saker

Behandlings- sted	Medhold	Avslag	Totalt	Medholds- prosent
Klinikk	201	15	216	93 %
Kjede	59	97	156	38 %
Kjede	41	68	109	38 %
Klinikk	71	1	72	99 %
Klinikk	38	5	43	88 %
Klinikk	30	7	37	81 %
Klinikk	23	12	35	66 %
Klinikk	28	2	30	93 %
Klinikk	26	2	28	93 %
Kjede	11	10	21	52 %
Kjede	8	13	21	38 %
Klinikk	19	2	21	90 %
Øvrige	820	902	1722	48 %
Totalt	1375	1136	2511	55 %

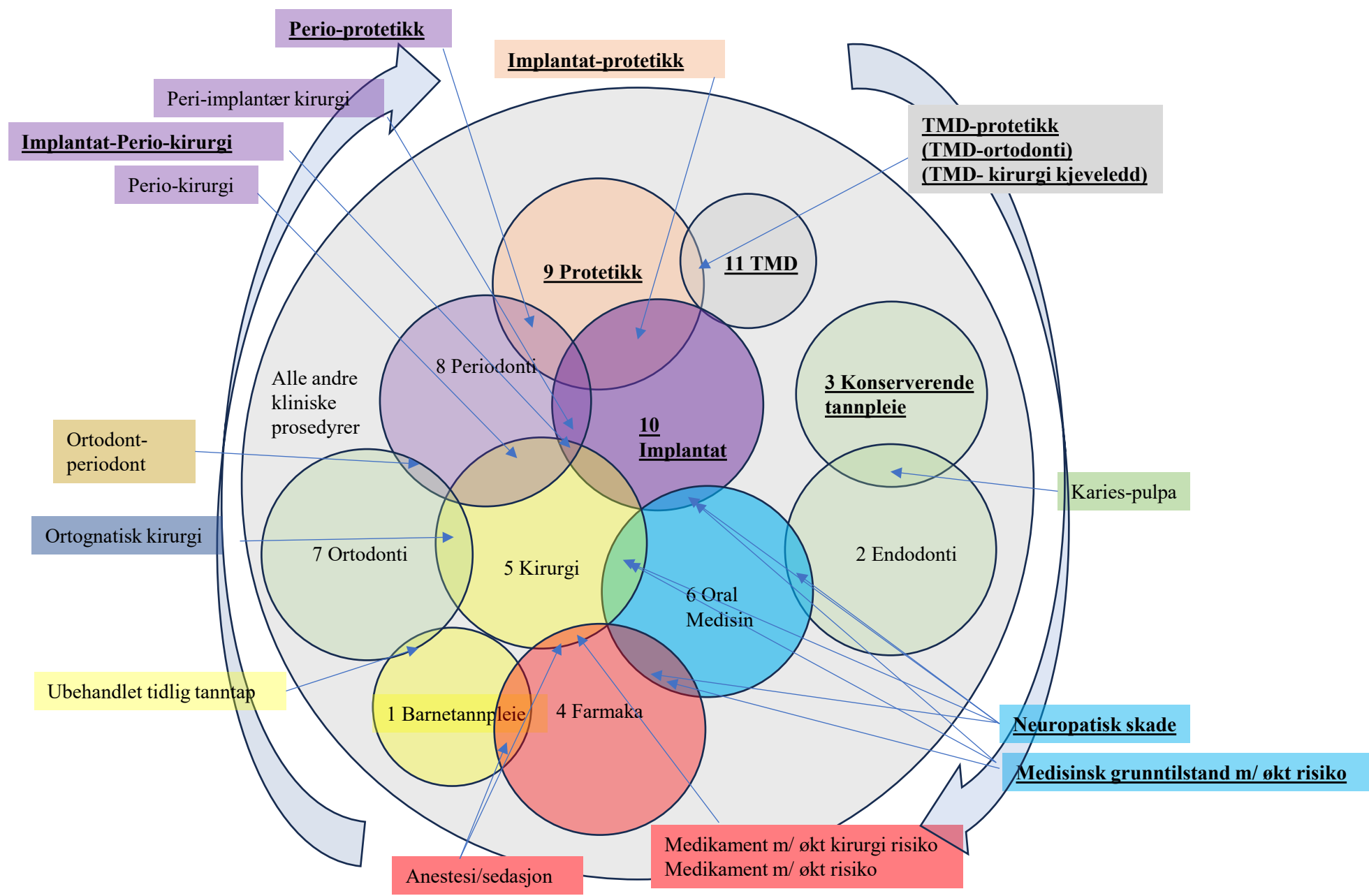
Type tannbehandling

Type tannbehandling

“Type tannbehandling” misvisende fordi ofte komplekse skader og fellesproblematikk

NØRSK
PASIENTSKADE-
ERSTATNING

TAUSHETSERKLÆRING

Jeg er innforstått med at i forbindelse med at jeg blir gitt tilgang til NPEs lokaler eller taushetsbelagt informasjon, er forpliktet til ikke å avsløre, utlevere eller på annen måte gjøre tilgjengelig for uvedkommende fortrolige opplysninger om NPEs ansatte eller forretningsmessige forhold. Det samme gjelder opplysninger om noen annens personlige eller forretningsmessige forhold som jeg blir kjent med i denne forbindelse. Taushetsplikten gjelder også etter at min tilgang til NPEs lokaler/informasjonen har opphørt.

Sitat fra aktuelle lovbestemmelser:

Mottatte saker

Tilbakestill alle filtre

Mottattår: Alle, Kjønn: Alle, Skadealder: Alle, Medisinsk område: Odontologi, Type behandlingsssted: Privat helsetjeneste

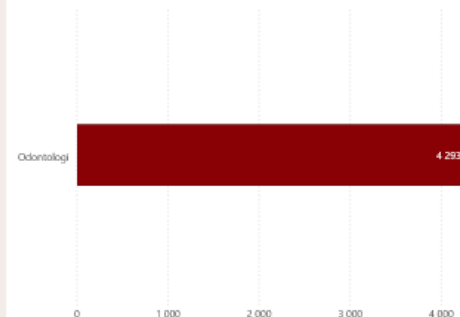
4 293

Antall mottatte saker

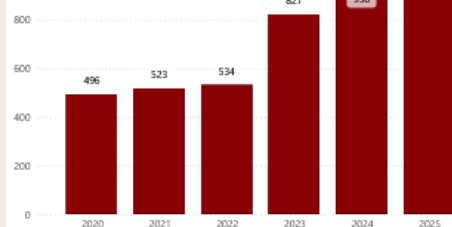
Antall mottatte saker

per type behandlingsssted

per medisinsk område

Antall mottatte saker per år

Data oppdatert
19.12.2025

Dersom antall saker er færre enn fem, blir resultatet ikke vist av hensyn til personvern.

Vedtak

Tilbakestill alle filtre

Vedtaksår: Alle, Kjønn: Alle, Skadealder: Alle, Medisinsk område: Odontologi, Type behandlingsssted: Privat helsetjeneste, Vedtak: Alle

3 328

Antall saker vedtak

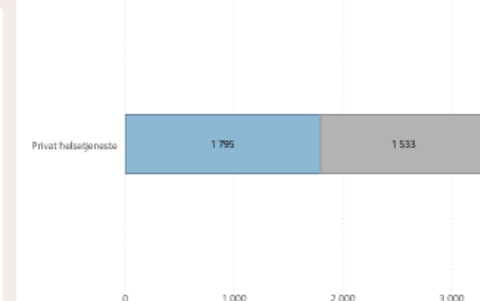

Antall vedtak

per type behandlingsssted

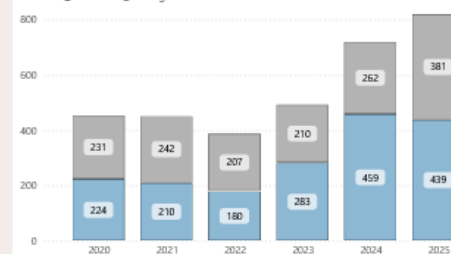
per medisinsk område

Vedtak ● Medhold ● Avslag

Antall medhold og avslag per vedtaksår

Vedtak ● Medhold ● Avslag

Data oppdatert
19.12.2025

Dersom antall saker er færre enn fem, blir resultatet ikke vist av hensyn til personvern.

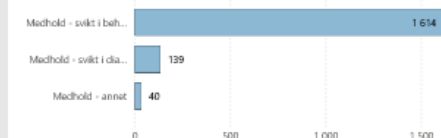

Årsak til vedtak og årsak til svikt

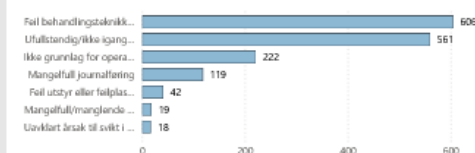
Tilbakestill alle filtre

Vedtaksår: Alle, Kjønn: Alle, Skadealder: Alle, Medisinsk område: Odontologi, Type behandlingsssted: Privat helsetjeneste

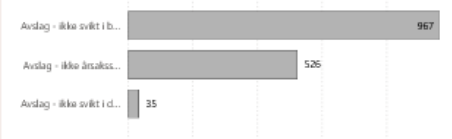
Årsak til medhold

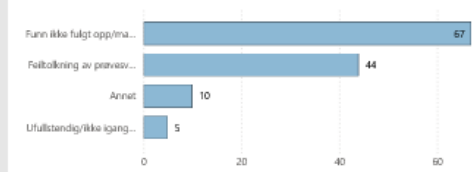
Medhold - Årsak til svikt i behandling

Årsak til avslag

Medhold - Årsak til svikt i diagnostikk

Data oppdatert
19.12.2025

Dersom antall saker er færre enn fem, blir resultatet ikke vist av hensyn til personvern.

Erstatning

Tilbakestill alle filtre

Utbetalingsår: Alle, Kjønn: Alle, Skadealder: Alle, Medisinsk område: Odontologi, Type behandlingsssted: Privat helsetjeneste

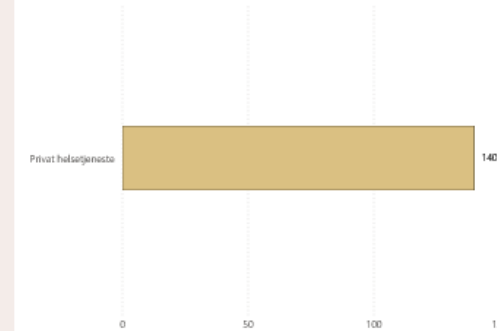
140

Utbetalt erstatning i hele millioner

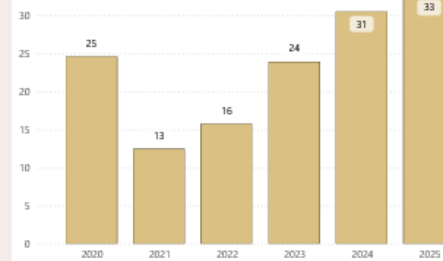
Utbetalt erstatning i hele millioner

per type behandlingsssted

per medisinsk område

Utbetalt erstatning i hele millioner per utbetalingsår

Data oppdatert
19.12.2025

4. Hva blir undervist for odontologistudentene?

Studentundervisning

6 semester – 2t.

Utredning og behandling
i henhold til god
tannmedisinsk praksis

Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi, Tromsø

8 semester – 2t.

UIT
NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

*Kvalitetsarbeid og
pasientsikkerhet i
klinisk odontologisk praksis*

Asbjørn
Institutt for klinisk odontologi
UiT Norges arktiske universitet

10 semester – 2t.

UIT
NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

**Pasient-
behandling**

www.slido.com
Kode: PROT10-0207

Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi
UiT Norges arktiske universitet

Skal være TRYGG –
ord & uttrykk & virkemidler
vil og har endret seg
kontinuerlig over tid

Pasientskade
Kvalitetsarbeid
Pasientsikkerhet
Pasientrettigheter
Uønskede hendelser

Dette trenger vi for å behandle erstatningskravet

For at vi skal kunne utrede saken på en god måte, ber vi om at dere sender oss relevante journalopplysninger snarest mulig.

Med relevante journalopplysninger mener vi alle opplysninger som gjelder det erstatningssøkeren klager på. Vi trenger også journalopplysninger som sier noe om årsakene til pasientens plager.

Aktuell dokumentasjon

- løpende journal, herunder det som gjelder diagnostikk (D) og behandling (U) samt eventuell fulltekstjournal
- kopi av henvisning og svar (epikriser o.l.)
- kopi av alle tanntekniker-ordre, nota og deklarasjon, dersom det er utført tannteknisk arbeid relevant for erstatningssaken
- originale røntgenbilder, elektroniske røntgenbilder (CD eller minnepinne) før og etter behandling
- eventuelt modell av tenner relatert til aktuelle behandling
- eventuelle fotografier relatert til aktuelle behandling
- eventuelle henvisninger

Vi returnerer originale røntgenbilder, originale fotografier og modell av tenner så snart saken er ferdig behandlet.

Ti vanligste manglende

1. Pasient-informasjon symptom & historikk
2. Generell-helsedata ikke ajour
3. Detaljer ved utredningen
4. Diagnose +/- andre funn
5. Samvalg av terapi

Administrativt:

6. Repetitive klipp og lim
- standardtekster
7. Røntgen & foto
- journalført, men utelatt

Tannteknisk

8. Ordrebestilling
9. Innhold - & samsvarserklæring
10. Implantatprotetikk: original-komponent-dokumentasjon

Helsepersonelloven:

§ 39. Plikt til å føre journal

Den som yter helsehjelp, skal nedtegne eller registrere opplysninger som nevnt i § 40 i en journal for den enkelte pasient. Plikten til å føre journal gjelder ikke for samarbeidende helsepersonell som gir hjelp etter instruksjon eller rettledning fra annet helsepersonell.

I helseinstitusjoner skal det utpekes en person som skal ha det overordnede ansvaret for den enkelte journal, og herunder ta stilling til hvilke opplysninger som skal stå i pasientjournalen.

§ 40. Krav til journalens innhold m.m.

Journalen skal føres i samsvar med god yrkesskikk og skal inneholde relevante og nødvendige opplysninger om pasienten og helsehjelpen, samt de opplysninger som er nødvendige for å oppfylle meldeplikt eller opplysningsplikt fastsatt i lov eller i medhold av lov. Journalen skal være lett å forstå for annet kvalifisert helsepersonell.

Det skal fremgå hvem som har ført opplysningene i journalen.

§ 6. Opplysninger om pasientens helse og helseforhold, inkludert opplysninger og vurderinger innhentet ved kliniske og medisinske undersøkelser

Oversikten nedenfor angir hvilke kliniske og medisinske opplysninger som det kan være relevant og nødvendig at fremgår av pasientens journal. Oversikten er ikke uttømmende.

- a) pasientens beskrivelse av sin situasjon og eventuelle ønsker for helsehjelpen
- b) opplysninger om pasientens sykehistorie og pågående behandling
- c) opplysninger om symptomer, observasjoner og funn ved undersøkelser, diagnostiske overveielser og andre medisinske opplysninger og vurderinger
- d) behandlingsplan for pasienten og status i gjennomføringen av planen
- e) opplysninger om behandling med legemidler, samt virkning og bivirkning av slik behandling. Opplysningene skal inneholde navn på legemidlet, virkestoff, styrke, mengde, dosering, indikasjon eller bruksområde og tidspunkt for når legemidlet er gitt. Opplysningene skal også omfatte en samlet og oppdatert oversikt over relevante opplysninger om pasientens legemiddelbehandling (pasientens legemiddelliste) etter § 9
- f) kritisk informasjon, inkludert alvorlige allergier og alvorlige reaksjoner på legemidler (CAVE)
- g) opplysninger om overveielser som har ledet til tiltak som fraviker fra gjeldende retningslinjer
- h) beskrivelse av de funn og vurderinger som ligger til grunn for kodet informasjon innrapportert til helseregistre etter helseregisterloven § 10 og § 11.

Ti vanligste manglende

1. Pasient-informasjon symptom & historikk
2. Generell-helsedata ikke ajour
3. Detaljer ved utredningen
4. Diagnose +/- andre funn
5. Samvalg av terapi

Administrativt:

6. Repetitive klipp og lim standardtekster
7. Røntgen & foto journalført, men utelatt

Tannteknisk

8. Ordrebestilling
9. Innhold - & samsvarserklæring
10. Implantatprotetikk: original-komponent-dokumentasjon

Gå ikke i OPUS-fella!

Pasientjournal-
forskriften:

BEDRE OVERSIKT: – At vi får automatisert datainnhenting via journalsystemet gjør at vi ikke belaster tannlegene mer enn nødvendig, sier direktør i FHI Guri Rørtveit. Foto: Tone Herregården

Får nasjonalt datagrunnlag om tannhelse: – Belaster ikke tannlegene

Direktør i FHI Guri Rørtveit sier at endringen vil føre til bedre oversikt over hvordan den offentlige tannhelsetjenesten brukes.

Henriette Bertheussen Isachsen
JOURNALIST

PUBLISERT 17.12.2025 - 11:18 SIST OPPDATERT 17.12.2025 - 11:21

Fra 1.januar 2026 skal offentlige tannleger rapportere data til Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR).

Opplysningene som skal rapporteres inkluderer diagnoser, prosedyrer, hvem som har fått behandling, betalingsinformasjon for behandlingen og hvem som har utført helsehjelpen, skriver Folkehelseinstituttet (FHI) på sine nettsider.

Rapporteringen går automatisk via journalsystemet.

– At vi får automatisert datainnhenting via journalsystemet gjør at vi ikke belaster tannlegene mer enn nødvendig. Data inn daglig gjør at vi får data tett opp til sanntid, og det gjør dataene mer verdifulle, uttaler direktør i FHI Guri Rørtveit.

Rørtveit sier at dette vil gi bedre oversikt over hvordan den offentlige tannhelsetjenesten brukes.

– Tannhelsetjenesten er en viktig del av helsetilbudet i Norge. Når data fra tannhelsetjenesten inkluderes i KPR, gir det endelig et nasjonalt datagrunnlag om tannhelsen.

Dine data bidrar til bedre helsetjenester

Fra 1. januar 2026 sender fylkene inn data fra fylkestannlegene til Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR).

Med data fra hele landet får vi bedre innsikt i befolkningens tannhelse og om den blir fulgt opp i samsvar med nasjonale anbefalinger.

Gå til www.fhi.no/kpr/tannhelse for mer info om KPR, data som samles inn og dine rettigheter.

← Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR)

Tannhelsetjenesten (KPR TANN)

Artikkel | Publisert 30.10.2025

Fra 1. januar 2026 skal den offentlige tannhelsetjenesten rapportere data til FHI. I løpet av 2026 vil øvrig tannhelsetjeneste også starte med å rapportere inn data.

Innhold på denne siden

Bedre kunnskap og statistikk om tannhelsen i Norge

Hva rapporteres til KPR

Rapporteringskrav og teknisk informasjon

Informasjonsmateriell

Søk om data fra KPR

Innsyn, reservasjon og personvern

Kontaktinformasjon

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har bedt Folkehelseinstituttet (FHI) om å inkludere tannhelsetjenesten i Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR).

Rapporteringen skjer automatisk via journalsystemet, og gjelder for eksempel behandlingstyper, diagnoser og enkelte demografiske data.

Studentundervisning

6 semester – 2t.

Utredning og behandling
i henhold til god
tannmedisinsk praksis

Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi, Tromsø

8 semester – 2t.

***Kvalitetsarbeid og
pasientsikkerhet i
klinisk odontologisk praksis***

Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi
UiT Norges arktiske universitet

UIT
UNIVERSITETET I TRONDHØM

Kvalitetsarbeid og pasientsikkerhet i klinisk odontologisk praksis

Asbjørn Jøkstad
Institutt for klinisk odontologi
UIT Norges arktiske universitet

1

Kvalitetsarbeid i klinisk odontologi – et viktig tema i litteraturen

Quality Management System (QMS)
Quality System (QS)
Quality Assurance (QA)
Quality Control (QC)
(Total) Quality Control (TQC)
(Statistical) Quality Control (SQC)
Quality Audit
Quality Costs
Cost of Poor Quality (COPQ)
Clinical Governance
Clinical Audit

Internasjonalt
>10k artikler

NITs Tidende
~800 artikler

2

Hva mener man med ordet "kvalitet"?

"Dårlig praksis"
OR
"Dårlig behandling"
OR
"Dårlig ytelse"
OR
"Dårlig service"
OR
"Dårlig ressursbruk"
osv.

"Høy kvalitet"
"God kvalitet"
"Ypperlig kvalitet"

"Beste praksis"
OR
"Beste behandling"
OR
"Beste ytelse"
OR
"Beste service"
OR
"Beste ressursbruk"
osv.

← "dårlig kvalitet" →

"Standard of Care" er et juridisk begrep i bl.a. UK & USA for å kunne vurdere billighetserstatning ("tort") og ikke synonymt med "beste praksis".

3

Kvalitet på et produkt

The quality of a product in industrial production systems is measured **against some objective standard**, which includes appearance, performance characteristics, durability, serviceability, and other physical characteristics; timeliness of delivery; cost; appropriateness of documentation and supporting materials; and so on.

Merriam-Webster Collegiate Dictionary Online. <http://www.m-w.com>

4

Kvalitet på en tjeneste

ISO 9001:2000 AUDIT PROCEDURES

The fidelity of features and characteristics of a service that bear on its ability to satisfy a given need

5

Hva mener man med ordet "kvalitet"?

"Dårlig praksis"
OR
"Dårlig behandling"
OR
"Dårlig ytelse"
OR
"Dårlig service"
OR
"Dårlig ressursbruk"
osv.

"Høy kvalitet"
"God kvalitet"
"Ypperlig kvalitet"

"Beste praksis"
OR
"Beste behandling"
OR
"Beste ytelse"
OR
"Beste service"
OR
"Beste ressursbruk"
osv.

← "dårlig kvalitet" →

Er et produkt eller en tjeneste malt opp mot **en objektiv standard**

6

Kvalitet på en «vitenskapelig studie»

STUDIEN: Metodologisk **kvalitet** ✓ Intern validitet
ARTIKKELEN: Rapportens **kvalitet** ✓ Ekstern validitet

7

Hva mener man med ordet "kvalitet"?

Lett eller vanskelig å vurdere?

Kvalitet

- Vitenskapelig arbeid
- Tannfylling
- Rotfylling
- Avtrykk
- Kronepreparering
- O.a.

8

Kvalitet i behandlingen i forhold til resultat?

2 år
1.5 år
1 år
< 1 år

? Kvalitetsbehandling!!!?

9

Kvalitet i behandlingen - beste valg av diagnostisk test?

OPG

Karies →
Periodontitt →
Implantatplanlegg

10

Kvalitet i behandlingen som beste valg av diagnostisk test?

OPG?

Plan-film?

Arthrografi?

MD?

CT?

11

Hvordan praktisere god kvalitet på tannlegepraksis /-tjenester?

Dårlig Praksis / behandling / ytelse / service / ressursbruk / osv. → Beste Praksis / behandling / ytelse / service / ressursbruk / osv.

Overholde retningslinjer smittevern
rontgenvern
forebyggingsvern
arbeidervern osv.

Klinikkriterier:

1. Registrere avvik
2. Gjennomføre tiltak for å unngå avvik
3. Dokumentere effekt

12

Hvordan praktisere god kvalitet på tannlegepraksis /-tjenester?

Dårlig Praksis / behandling / ytelse / service / ressursbruk / osv. → Beste Praksis / behandling / ytelse / service / ressursbruk / osv.

► Pasient-oppfatninger / -tilfredshet?

- Komplekse teorier
- Forventninger versus tilfredshet
- Økonomiske insentiver (andre, e.g., Youtube)
- Formelle klager ofte forårsaket av dårlig (kvalitet på) kommunikasjon
- En formell klage i året kan prege ens profesjonelle selv-følelse uavhengig av de andre ~1699 fornøyde pasientene

13

Hvordan praktisere god kvalitet på tannlegepraksis /-tjenester?

Dårlig Praksis / behandling / ytelse / service / ressursbruk / osv. → Beste Praksis / behandling / ytelse / service / ressursbruk / osv.

1. Pasient-oppfatninger / -tilfredshet?
2. Kvalitet på pasientjournalen?
3. Andre objektive mål?
 1. Suksess på tidligere utført terapi ("Big data" løsninger fra elektronisk journal)
 2. Hyppighet av uønskede pasienthendelser
 3. Pasientens orale helse etter behandling (Journalvurderinger)
4. Andre indikatorer?
 - % pasienter med udekket behandlingsbehov?
 - % pasienter med oral sykdom?

► Pålegg, bruk av kvalitetssystem i praksis

14

Kvalitetssystem- oralprotetikk

1. Spesifisere krav til:
 1. Tannteknikerordreinnhold,
 2. Protese, beskrive
 1. Utforming
 2. Materialvalg & bestanddeler
2. Dokumentasjon
3. Registrere systematisk alle avvik ifht spesifikasjonene
3. Klarlegge metodisk årsak(-)ene til avvikene for forbedringstiltak

15

Kvalitetssystem i praksis

UTK 2013-2018

16

Studentundervisning

6 semester – 2t.

Utredning og behandling
i henhold til god
tannmedisinsk praksis

Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi, Tromsø

8 semester – 2t.

UIT
NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

*Kvalitetsarbeid og
pasientsikkerhet i
klinisk odontologisk praksis*

Asbjørn
Institutt for klinisk odontologi
UiT Norges arktiske universitet

10 semester – 2t.

UIT
NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

**Pasient-
behandling**

www.slido.com
Kode: PROT10-0207

Asbjørn Jokstad
Institutt for klinisk odontologi
UiT Norges arktiske universitet

Skal være TRYGG –
ord & uttrykk & virkemidler
vil og har endret seg
kontinuerlig over tid

Pasientskade
Kvalitetsarbeid
Pasientsikkerhet
Pasientrettigheter
Uønskede hendelser

NYT
KORREKT
ARBEIDSTIL
UNIVERSITET

Forkortet og modifisert ifht original for tilpasning på CANVAS

Pasient-behandling

Pasientskade
Kvalitetsarbeid
Pasientsikkerhet
Pasientrettigheter
Uønskede hendelser

www.sids.com
Kode: PROT10-0207

Arviden Jostad
Institutt for klinisk odontologi
UTT Norges helse- og omsorgstjenester

1

NPE

Mediabildet – er det fortjent?

2

Sammenheng mellom 1: faglig standard på pasientbehandling 2: antall farlige situasjoner i klinikken, 3: pasientskade, og pasientklager

3

Sammenheng mellom 1: faglig standard på pasientbehandling 2: antall farlige situasjoner i klinikken, 3: pasientskade, og pasientklager

4

Pasientbehandling skal være TRYGG – ord & uttrykk & virkemidler vil, og har endret seg kontinuerlig over tid

5

Pasientbehandling skal være TRYGG – ord & uttrykk & virkemidler vil, og har endret seg kontinuerlig over tid

Endringer 1999

6

Pasientbehandling skal være TRYGG – ord & uttrykk & virkemidler vil, og har endret seg kontinuerlig over tid

Endringer i 2017

7

Pasientbehandling skal være TRYGG – ord & uttrykk & virkemidler endrer seg kontinuerlig

Pasientsikkerhet er i dag hjemlet som en pasientrettighet

8

Kraftig økning i erstatningskrav etter tannlegebesøk

Rekordøkning i erstatningskrav etter tannlegebesøk

9

Er vi på vei mot amerikanske tilstander i Norge?

10

Forsvarlig odontologisk praksis/tjenester er hjemlet i flere ulike lover – og etterkontrollert av ulike tilsyn

11

Forsvarlig odontologisk praksis/tjenester er hjemlet i flere ulike lover – og etterkontrollert av ulike tilsyn

12

Norm for informasjonssikkerhet og personvern i helse- og omsorgstjenesten versjon 6 (2022)

13

Helsetilsynet

Administrative reaksjoner mot helsepersonell

14

Helsetilsynet

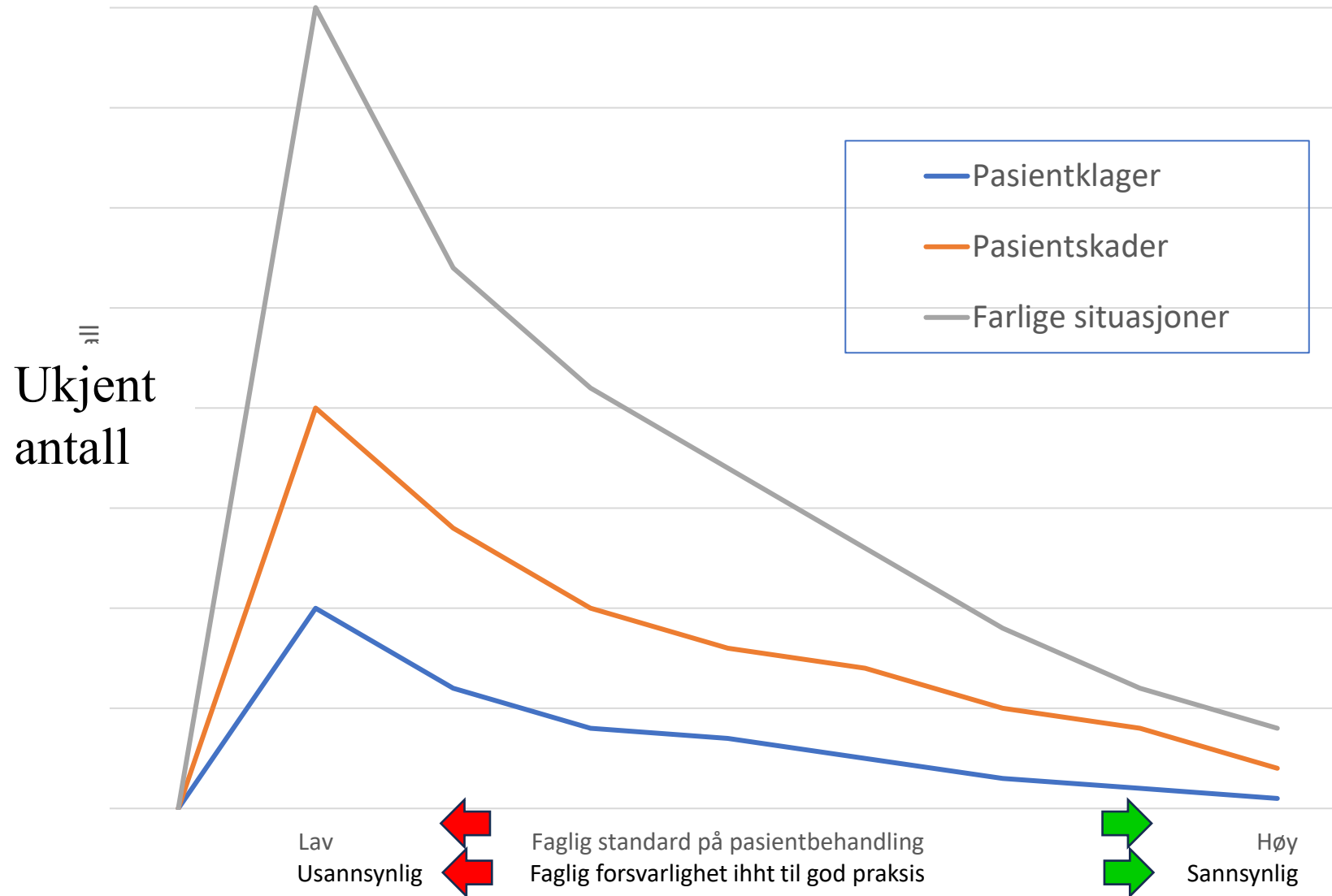
Reaksjoner : 4 alvorlighetsgrader

15

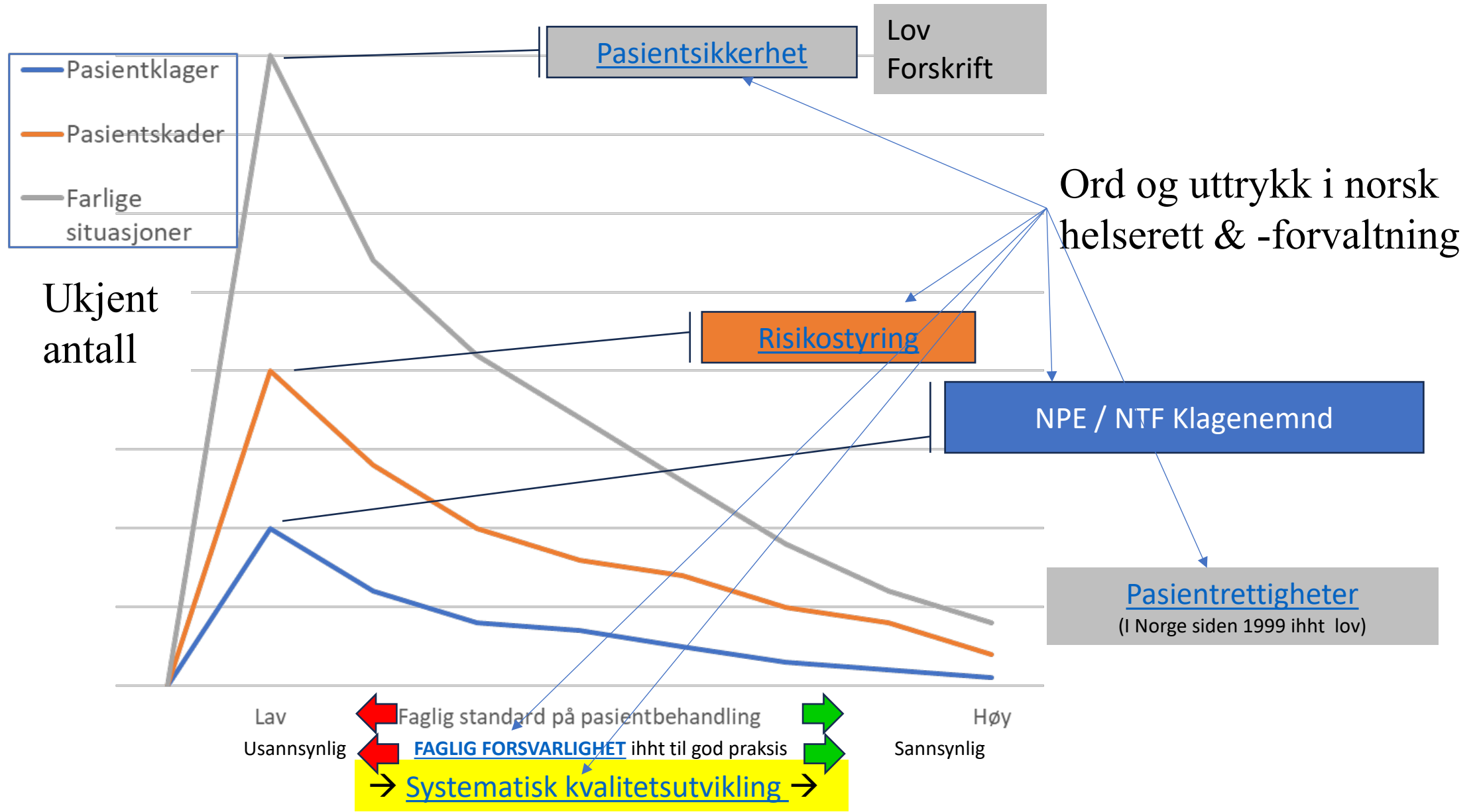
Helsetilsynet

16

Sammenheng mellom 1: faglig standard på pasientbehandling 2: antall farlige situasjoner i klinikken, 3: pasientskade, og pasientklager

Sammenheng mellom 1: faglig standard på pasientbehandling 2: antall farlige situasjoner i klinikken, 3: pasientskade, og pasientklager

Klage på behandlingen?

Det store flertallet av tannbehandlinger som utføres medfører ingen problemer, og god informasjon og dialog løser de fleste uenigheter. Som pasient har du likevel ulike alternativer hvis du ønsker å klage på behandlingen.

Forholdet mellom tannlege og pasient har mange likhetstrekk med alminnelige avtaleforhold, samtidig som det finnes særskilt lovgivning som regulerer helsetjenester og med det hvordan enkelte typer klagesaker skal håndteres. Er tannlegen din medlem i NTF kan du som pasient også klage til lokalforeningenes klagenemnder eller NTFs etikkråd.

Under finner du en oversikt over de forskjellige instansene du som pasient kan benytte deg av hvis du ønsker å klage på tannbehandling. Du finner også eksempler på forskjellige grunnlag for klage eller reklamasjon og hvordan disse skal håndteres.

For mer informasjon om rettigheter og klagemuligheter, se også:

- www.helsenorge.no/rettigheter/klageordninger/
- www.helsetilsynet.no/rettigheter-klagemuligheter/

Klageinstanser

Norsk pasientskadeerstatning (NPE)

Fylkesmannen / Helsetilsynet

Forbrukertilsynet

NTFs etikkråd

NTFs klagenemnder

SØK

Forside > Vårer og tjenester > Tannlege

Tannlege

Slik går du frem hvis du ikke er fornøyd med behandling

HELSE
NORGE

meny

søk

< Klage og erstatning

Klagemuligheter etter tannbehandling

Er du misfornøyd med tannbehandlingen? Ta først kontakt med tannklinikken du brukte.

PASIENTKLAGER PÅ UTFØRT BEHANDLING

1. NTF Klagenemnd (dersom tannlegen er medlem & kostnad < kr. 10.000)
2. NPE– Norsk pasientskadeerstatning
3. Helsetilsynet / Statsforvalter

PASIENTKLAGER PÅ UTFØRT BEHANDLING

1. NTF Klagenemnd

2. NPE– Norsk pasientskadeerstatning
– dersom behandling utført i Norge

3. Helsetilsynet / Statsforvalter

PASIENTKLAGER PÅ UTFØRT BEHANDLING

1. NTF Klagenemnd
2. NPE– Norsk pasientskadeerstatning
3. Helsetilsynet / Statsforvalter

Artikler i NTF tidende

Søkbart fra 2000

- ▶ “Kvalitet” (n=893)
- ▶ “Klage” (n=490)
- ▶ “Helsetilsyn” (n=345)
- ▶ “Erstatning” (n=250)
- ▶ “Tilsyn” (n=207)
- ▶ “Klagesak” (n=170)
- ▶ “Klagenemnd/-nevnd” (n=117)
- ▶ “NPE” (n=104)
- ▶ “Mislykket” (n=55)
- ▶ “Feilbehandling” - (n=44)

Kasusbeskrivelse

Kasuistikken som presenteres baserer seg på fire vurderinger av behandlingssituasjonen:

- 1. Pasientens egen opplevelse
- 2. Kliniske funn ved revisjonsbehandling ved Spesialistutdanningsklinikken på IKO, UiB
- 3. Sakkyndigvurdering i NPE
- 4. Avgjørelse i tilsynssak hos Statsforvalteren i Vestland

3. Sakkyndigvurdering i NPE

Norsk pasientskadeerstatning (NPE) tilkjente pasienten erstatning som følge av behandlingen.

Sakkyndigvurderingen konkluderte med at kronebehandlingen ikke var i tråd med god tannmedisinsk praksis, basert på fraværende journalføring, manglende røntgenbilder, mangel på informasjon om alternative løsninger, skade av pulpa på tre tenner og manglende oppfølging av pasient.

4. Avgjørelse i tilsynssak hos Statsforvalteren i Vestland

«Statsforvaltaren har kome til at tannlegen har brote kravet til forsvarleg verksemd etter helsepersonellova § 4 og kravet til journalføring etter helsepersonellova § 39, jf. § 40.

Utført behandling med tannkroner på åtte tenner er ikkje i samsvar med tilrådd praksis. Vi vurderer vidare at det er stor sannsyn at pasienten har hatt unødvendig smerte og ubehag under og etter behandlinga som vart gjennomført. Det kjem heller ikkje fram at du har vurdert alle tilgjengelege og forsvarlege behandlingsmetodar som samsvarer med god klinisk praksis. Informert samtykke kan då vere gjort på feil grunnlag.

Utført behandling er ikkje journalført i tråd med god klinisk praksis.

Statsforvaltaren ber om at verksemda går gjennom saka med tanke på læring og forbetring av rutinar og praksis. Vi ber om tilbakemelding om verksemda si gjennomgang av saken.»

Grenselandet mellom yrkesetikk og god klinisk praksis

En kasuistikk

Helga Foldnes og Ewa J. Rodakowska

Figur 3. Klinisk foto av resultat fra siden. Bilde tatt ved Spesialistutdanningsklinikken ved IKO, UiB.

Figur 6. Viser dimensjonen av kronene i bucco-palatal retning. Bilde tatt ved Spesialistutdanningsklinikken ved IKO, UiB.

Figur 4. Klinisk foto av resultat i front, papiller er fraværende. Bilde tatt ved Spesialistutdanningsklinikken ved IKO, UiB.

Figur 7. Viser preparerte tenner umiddelbart etter fjerning av kroner. Pulpaeksponering på tann 11, 12 og 14. Bilde tatt ved Spesialistutdanningsklinikken ved IKO, UiB.

Figur 5. Viser resultatet ved smil. Gjennomgående dårlig estetikk. Feil fargeuttak, asymmetri, maskulin og lang form, samt overdimensjonerte kroner. Bilde tatt ved Spesialistutdanningsklinikken ved IKO, UiB.

Figur 8. Resultat etter revisjonsbehandling. Bildet viser nye sementerte kroner fra 14 til 24. På enkelte tenner sees irritasjon i gingiva etter nylig fjerning av sementoverskudd. Bilde tatt ved Spesialistutdanningsklinikken ved IKO, UiB.

Figur 9. Kronefragment tatt av under revisjonsbehandling. Størket blod på innsiden fra pulpaeksponering. Bilde tatt ved Spesialistutdanningsklinikken ved IKO, UiB.